

Hitelintézet működésének engedélyezése

I. ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Az alapítási engedély alapján a hitelintézet a banküzem létesítésével kapcsolatos tevékenységet végezhet. *(Hpt. 18. § (6) bekezdés)*

A hitelintézet alapítását engedélyező határozat érvényét veszti, ha a tevékenységi engedély iránti kérelmet a határozat kézhezvételétől számított 6 (hat) hónapon belül a hitelintézet nem nyújtja be az MNB-hez. A határidő elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs. *(Hpt. 31. §)*

A hitelintézet működésének – pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységének – megkezdéséhez az MNB engedélye szükséges. *(Hpt. 14. § (1) bekezdés f) pont, 20. § (1) bekezdés)*

II. ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS

2.1 A működési engedély iránti kérelemhez a következő iratokat kell csatolni

- az induló tőkének a teljes befizetésére vonatkozó eredeti igazolást, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés a) pont)*
- az a) pont szerinti összeg teljes vagy részleges felhasználása esetén igazolást, illetőleg nyilatkozatot arról, hogy a felhasználás az alapítás, illetőleg a működés megkezdése érdekében történt, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés b) pont)*
- a hitelintézet jegyzett tőkéjében legalább 5 (öt) százalékos részesedéssel vagy szavazati joggal rendelkező tulajdonos azonosítására alkalmas adatokat, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés c) pont)*
- a középtávú – az első 3 (három) évre vonatkozó – üzleti tervet, a működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítására vonatkozó tényeket, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés d) pont)*
- a vezető állású személyek (ügyvezetők, igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok) megfelelőségének megállapításához szükséges okiratokat (az okiratok részletes felsorolását a Hitelintézetek vezető állású személyeinek megválasztása/kinevezése című Útmutató tartalmazza). A működési engedély megadásának további feltétele, hogy a hitelintézet rendelkezzen a Hpt.-ben meghatározott feltételeknek megfelelő vezető állású személyekkel, így legalább két ügyvezetővel, legalább három tagú igazgatósággal – melyben legalább két tag devizabelföldi – ideértve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyt is –, és legalább egy éve állandó belföldi lakóhellyel rendelkezik –, valamint legalább három tagú felügyelő bizottsággal. A vezető állású személyek megválasztásának/kinevezésének engedélyezésére a hitelintézet tevékenységét engedélyező határozatban kerül sor. *(Hpt. 137. §, 139. §, 148. §, 149. § (1) bekezdés, 155. §, 156. §)*
- a folytatni kívánt tevékenységekre vonatkozó általános szerződési feltételeket is tartalmazó egy vagy több üzletszabályzatot, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés e) pont)*
- nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a tevékenységét mikor kívánja megkezdeni, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés f) pont)*
- az Országos Betétbiztosítási Alapnak megküldött csatlakozási nyilatkozat másolatát, kivéve, ha a fióktelep formában működő hitelintézet a Hpt. 209. § (3) bekezdése alapján nem köteles csatlakozni az Országos Betétbiztosítási Alaphoz, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés g) pont)*
- nyilatkozatot arról, hogy a jogszabályban meghatározott, illetőleg jogszabályon alapuló adatszolgáltatások teljesítésére felkészült, valamint az adatszolgáltatáshoz felhasznált számítógépes programok tesztfuttatási eredményeit, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés h) pont)*
- javadalmazási politika tárgyú szabályzat, amely megfelel a hitelintézet méretének, belső szervezetének és tevékenysége jellegének, körének és összetettségének, *(Hpt. 107. § (1) bekezdés f) pont, 117-121. §)*

- a kockázatvállalásokkal kapcsolatosan az alábbi tárgyú szabályzatok és eljárásrendek:
 - azon kockázatok kezelésére, amelyek esetében a hitelintézet által alkalmazott, elismert hitelezéskockázat-mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonyak, *(Hpt. 108. § (5) bekezdés a) pont)*
 - az ügyféllel, a kapcsolatban álló ügyfelek csoportjával, a partnerrel (ideértve a központi szerződő felet is), az ugyanazon gazdasági ágazatbeli, régióbeli vagy ugyanazon tevékenységet folytató partnerekkel, ügyfelekkel szembeni kitettségekből, a hitelezéskockázat-mérséklés alkalmazásából származó kockázati koncentráció kezelésére, *(Hpt. 108. § (5) bekezdés b) pont)*
 - a piaci kockázatok valamennyi lényeges forrásának és hatásának mérésére és kezelésére, és a rövid pozíció hosszú pozíciót megelőző esedékességéből fakadó likviditási hiány kockázatának kezelésére *(Hpt. 108. § (5) bekezdés c) pont)*
 - a nem kereskedési tevékenységet érintő, esetleges kamatváltozásokból származó kockázatok értékelésére, mérésére és kezelésére, *(Hpt. 108. § (5) bekezdés d) pont)*
 - működési kockázatok – ideértve a modellkockázatot is – mérésére, kezelésére, valamint vészhelyzeti és üzletmenet-folytonossági tervvel a folyamatos működés fenntartása, továbbá a súlyos üzletviteli fennakadásokból következő esetleges veszteségek mérséklése érdekében, *(Hpt. 108. § (5) bekezdés e) pont)*
 - az egyes üzletágakhoz, devizanemekhez és a csoporthoz tartozó jogi személyekhez igazítva a likviditási kockázat megfelelő – akár egy napon belüli – időtávokon történő azonosítására, mérésére, kezelésére és nyomon követésére, ideértve a likviditási költség-, nyereség- és kockázatallokációs eljárásokat is, *(Hpt. 108. § (5) bekezdés f) pont)*
 - A fenti számviteli tárgyú szabályzatokon túlmenően a finanszírozási pozíciók azonosítására, mérésére, kezelésére és nyomon követésére vonatkozó belső szabályzat, amely tartalmazza az eszközökből, a forrásokból, a mérlegen kívüli tételekből – ideértve a függő kötelezettségeket is – eredő aktuális és várható pénzáramlásokat, valamint a hírnévkockázat esetleges hatásai miatti becsült pénzáramlásokat is. *(Hpt. 108. § (6) bekezdés c) pont)*
 - A hitelintézet irányítási jogkörrel rendelkező vezető testülete kockázattűrési mértéket határoz meg minden érintett üzletágra. Az eljárásrendeknek, szabályzatoknak arányban kell állniuk a hitelintézet méretével, tevékenységének összetettségével és körével, az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület által meghatározott kockázatvállalási limitjeivel, valamint a hitelintézetnek azon EGT-államban betöltött rendszerszintű fontosságával, amelyekben pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végez. *(Hpt. 108. § (6) bekezdés a), b) pontjai)*
 - azon értékpapírosítási ügyletekből eredő kockázatok értékelésére és kezelésére, amelyeknél a hitelintézet befektetőként, kezdeményezőként vagy szponzorként lép fel, ideértve a hírnévkockázatot – így különösen a bonyolult struktúrákból vagy termékekből eredő hírnévkockázatot – is, annak biztosítására, hogy az ügylet gazdasági tartalma teljes mértékben tükröződjön a kockázatok értékelésére és kezelésére vonatkozó döntésekben. *(Hpt. 108. § (5) bekezdés g) pont)*
 - a túlzott tőkeáttételi kockázat azonosítására, kezelésére és ellenőrzésére, különösen annak érdekében, hogy a hitelintézet elővigyázatosan kezelje a várt vagy realizált veszteségek miatti szavatolótőke-csökkenés okán bekövetkező tőkeáttétel növekedés kockázatát, és ezáltal ellenálljon a különböző stressz helyzetekben jelentkező túlzott tőkeáttétel kockázatának *(Hpt. 108. § (5) bekezdés h) pont).*
 - a hitel- és pénzkölcsönnyújtási tevékenység jóváhagyási, módosítási, megújítási, refinanszírozási és monitoringozási folyamataira *(Hpt. 108. § (5) bekezdés i) pontja).*

- számviteli politikájának, részletes számviteli rendszerének tervezetét, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés i) pont)*

A számviteli politika és kötelező mellékletei:

- számlatükör és számlarend,
- eszközök és források értékelési szabályzata,
- ügyfél- és partnerminősítési szabályzat,
- fedezetértékelési szabályzat,
- eszközminősítési szabályzat,
- értékvesztés és céltartalék képzés számviteli követelményei szerinti szabályzat,
- pénz- és értékezelési szabályzat,
- az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzat (Költségszámítási szabályzat). A 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 3. § (8) bekezdésében foglaltak alapján elkészítése alól nem adható felmentés.
- eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata,
- szigorú számadás alá vont bizonylatok, nyomtatványok kezeléséről, nyilvántartásáról, elszámoltatásának rendjéről, azok ellenőrzéséről szóló szabályzat,
- a határidős, opciós és swap ügyletek elszámolására, nyilvántartására, a fedezeti ügyletek meghatározására és elkülönített kezelésére vonatkozó szabályzat,
- befektetési szabályzat,
- számlavezetéshez és betétgyűjtéshez kapcsolódó szabályzat,
- anyavállalatnak minősülő intézmény esetén az összevont (konszolidált) éves beszámoló összeállítására vonatkozó szabályzat.

(Hpt. 67. § (1) bekezdés a) és b) pont, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 14. § (4)-(5) és (8) bekezdései, a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 3. §, 5. §, valamint 7. számú melléklete)

(A szabályzatokat minden esetben a végezni kívánt tevékenységeknek megfelelően kell elkészíteni.)

- valamely, a hitelintézetek közötti fizetési rendszerhez való közvetlen csatlakozásról szóló nyilatkozatot és a csatlakozást biztosító informatikai rendszer könyvvizsgálói igazolását, vagy a közvetve történő csatlakozás elfogadásáról adott nyilatkozatot, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés j) pont)*
- a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvényben meghatározott központi hitelinformációs rendszerhez történő csatlakozásról szóló nyilatkozatot, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés k) pont, a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXVII. törvény)*
- a hitelintézet likviditását, fizetőképességét (szolvenciáját) súlyosan veszélyeztető állapot esetén alkalmazandó – a hitelintézet igazgatósága által elfogadott – eljárás rendjét és a Hpt. 114. §-ában meghatározott helyreállítási tervét, *(Hpt. 20. § (2) bekezdés l) pont)*
- a szervezeti felépítését, az irányítási, döntési és ellenőrzési rendjét, illetőleg a szervezeti és működési szabályzatát, ha ezeket az alapító okirat részletesen nem tartalmazza. *(Hpt. 20. § (2) bekezdés m) pont)*

A bank és a szakosított hitelintézet független, közvetlenül a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület irányítása alatt álló belső ellenőrzési szervezeti egységet működtet, a szövetkezeti hitelintézet legalább egy belső ellenőrt foglalkoztat. A belső ellenőrzési rendszert a hitelintézet által folytatott szolgáltatási tevékenységek sajátosságaival, kiterjedtségével, összetettségével és kockázataival összhangban kell kialakítani. A belső ellenőrzés szervezetét, hatáskörét, feladatait, a belső ellenőrrel szemben támasztott szakmai követelményt és eljárási szabályokat belső szabályzatban kell rögzíteni. *(Hpt. 154.§)*

- a korlátozásmentes birtoklási jog igazolását a székhelyen (tulajdoni lappal, bérleti/albérleti szerződéssel, stb.), *(Hpt. 67. § (1) bekezdés d) pontja és (2) bekezdése)*
- a kereskedési könyv vezetésére vonatkozó belső szabályzatát,

- a pénzmosás és terrorizmus finanszírozásának megelőzésére és megakadályozására vonatkozó szabályzatot, (2007. évi CXXXVI. törvény)
- a működéshez szükséges tárgyi feltételek és biztonsági követelmények folyamatos biztosítása érdekében készített bankbiztonsági szabályzatot, illetve az informatikai rendszer biztonságos működésével kapcsolatos szabályozási rendszer bemutatását. A hitelintézetnek ki kell alakítania a pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységének ellátásához használt informatikai rendszer biztonságával kapcsolatos szabályozási rendszerét és gondoskodnia kell az informatikai rendszer kockázatokkal arányos védelméről. A szabályozási rendszerben ki kell térni az információtechnológiával szemben támasztott követelményekre, a használatából adódó biztonsági kockázatok felmérésére és kezelésére a tervezés, a beszerzés, az üzemeltetés és az ellenőrzés területén. (535/2013. (XII. 30.) Korm. rend.))

(Amennyiben az adott pénzügyi intézmény már a működésének kezdetekor kiszervezésre irányuló szerződés keretében felhőszolgáltatást (cloud computing services) vesz igénybe, abban az esetben az MNB által közzétett 4/2012. Vezetői körlevélben foglaltakat köteles figyelembe venni.)

- a pénzügyi intézményi minősítéssel rendelkező könyvvizsgálóval kötött megbízási szerződést, továbbá a könyvvizsgáló nyilatkozatát, hogy nem esik a Hpt.-ben meghatározott kizáró okok alá, (Hpt. 260. § (1)-(2) bekezdés)
- szövetkezeti hitelintézet esetén a szövetkezeti hitelintézetek integrációjáról és egyes gazdasági tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 2013. évi CXXXV. törvényben (Szhitv.) meghatározott Integrációs Szervezethez benyújtott, csatlakozásról szóló nyilatkozatot (Hpt. 20. § (2) bekezdés n) pontja),
- jogi képviselő esetén: meghatalmazást (Ket. 40. § (2) bekezdés, 40/A. §). Külföldi székhelyű kérelmező esetében nyilatkozatot a kérelmező kézbesítési megbízottjáról, aki csak Magyarországon bejegyzett ügyvéd, illetve ügyvédi iroda, vagy a kérelmező magyarországi bankképviselője lehet. (Hpt. 18. § (1) bekezdés e) pont)
- a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy az engedély kiadása érdekében szükséges minden lényeges tényt és adatot közölt az MNB-vel. (Mnbtv. 59. § (2) bekezdés)

2.2 Harmadik országbeli hitelintézet fióktelepének működési engedélye

Harmadik országbeli hitelintézet fióktelepének működési engedélye iránti kérelméhez fentiekén túlmenően – ha az MNB Hpt. 209. § (3) bekezdés szerinti engedélye alapján nem csatlakozik az Országos Betétbiztosítási Alaphoz – az alábbi dokumentumok benyújtása szükséges:

- az ügyfelek – biztosított betéti formákról történő – magyar nyelvű tájékoztatására vonatkozó kötelezettségvállalását,
- az anyavállalatnak a betétesek Magyarországon történő kártalanítására vonatkozó kötelezettségvállalását,
- a kártalanítás feltételeit, módját, az eljárás menetének rendjét, illetőleg a kártalanítás kifizetését biztosító megállapodásokat. *(Hpt. 20. §. (2) bekezdés o) pontja)*

A kérelmezőknek a fentiek mellett figyelemmel kell lenniük az MNB honlapján a „Szabályozás – Engedélyezési útmutatók” között közzétett alábbi tájékoztatóra is:

Tájékoztató az egyes engedélyezési, illetve nyilvántartásba vételi eljárások során leggyakrabban felmerülő, a Felügyelet gyakorlatát érintő kérdésekkel kapcsolatban

http://felugyelet.mnb.hu/bal_menu/szabalyozo_eszkozok/engedelyezesi_utmutatok/eljarasok_20120101-tol.html